

Sygn. akt V C 3985/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2021 r.

Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Wydział V Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Lidia Mierzyńska

Protokolant: Magdalena Waligóra

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 09 lipca 2021 r. w P.

sprawy z powództwa

K. N.

przeciwko

(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. kosztami postępowania obciąża powoda w całości i na tej zasadzie zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.817 zł.

sędzia Lidia Mierzyńska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 12 września 2017 r. powód K. N. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 5.465,10 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 08 lutego 2017 r. doszło do zdarzenia komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki (...) nr rej. (...). Sprawcą zdarzenia była osoba objęta obowiązkowym ubezpieczeniem OC udzielonym przez pozwanego ubezpieczyciela. Pozwany po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego uznał swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę i wypłacił poszkodowanemu część odszkodowania. Wierzytelność z tytułu przedmiotowej szkody komunikacyjnej powód nabył w drodze przelewu wierzytelności.

Na dochodzoną kwotę składają się:

- 4.235,10 zł – koszt wynajmu pojazdu zastępczego (pozwany zapłacił 3.600 zł),
- 1.107 zł – przechowanie uszkodzonego pojazdu (pozwany odmówił wypłaty),
- 123 zł – przygotowanie pojazdu do oględzin (pozwany odmówił wypłaty).

W odpowiedzi na pozew z dnia 06 sierpnia 2019 r. pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, że uznał swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia komunikacyjnego z dnia 08 lutego 2017 r.

Odnosnie kosztów najmu pojazdu zastępczego, pozwany zakwestionował zarówno okres najmu wskazany w pozwie, jak i przyjętą przez powoda dobową stawkę najmu pojazdu zastępczego. Pozwany uznał, że uzasadniony okres najmu winien wynosić 45 dni przy stawce dobowej w kwocie 80 zł brutto.

Dodatkowo pozwany wskazał, że na mocy § 1 aneksu do umowy najmu pojazdu zastępczego z dnia 21 marca 2017 r. usługa ta stała się nieodpłatna dla poszkodowanego, skoro strony tej umowy zgodnie postanowiły, że do umowy tej nie ma zastosowania jej § 9, w którym pierwotnie ustalono czynsz na kwotę 159,90 zł brutto.

Pozwany odmówił wypłaty odszkodowania z tytułu przechowania uszkodzonego pojazdu oraz przygotowania pojazdu do oględzin, wskazując, że poszkodowany zlecił powodowi naprawę samochodu. W takiej sytuacji przechowanie pojazdu w warsztacie powoda oraz czynności związane z jego oględzinami zawierają się w ramach usługi naprawy i nie są dodatkowo płatne. To, że poszkodowany w ostatniej chwili zmienił zdanie i ostatecznie odebrał pojazd w stanie uszkodzonym i przeprowadził jego naprawę we własnym zakresie, nie upoważniało powoda do jednostronnego naliczania opłat za parkowanie i przygotowanie pojazdu do oględzin, skoro koszty te nie były objęte umową z poszkodowanym. Niezależnie od tego pozwany zarzucił, że do czasu fatycznego przeprowadzenia naprawy pojazd mógł być przechowywany w miejscu zamieszkania poszkodowanego, bowiem nie uniemożliwiał tego stan pojazdu po zdarzeniu.

Zarządzeniem z dnia 17 stycznia 2020 r. określono pełnomocnikowi powoda termin 14 dni na pisemne ustosunkowanie się do zarzutów pozwanego zgłoszonych w odpowiedzi na pozew z dnia 06 sierpnia 2019 r. pod rygorem zwrotu pisma złożonego po określonym terminie oraz pominięcia spóźnionych wniosków.

W dniu 10 lutego 2020 r. pełnomocnik powoda złożył pismo procesowe, które zostało zwrócone na podstawie art. 130^{1a} § 1 kpc (pkt 3. zarządzenia z dnia 10 czerwca 2021 r.).

Podstawa faktyczna:

W dniu 08 lutego 2017 r. miała miejsce kolizja drogowa, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki (...) nr rej. (...), będący własnością J. Z..

Pojazd sprawcy wypadku posiadał ubezpieczenie z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkodę powstałą w związku z ruchem tego pojazdu (dalej: ubezpieczenie OC) w (...) S.A. w W..

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: dokumenty w aktach szkody - płyta CD k. 108, zdjęcie dowodu rejestracyjnego - k. 13

W dniu 21 marca 2017 r. J. Z. zlecił powodowi K. N., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) w W., naprawę powypadkową w/w pojazdu.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: wydruk z CEiIDG – k. 9, zlecenie naprawy i upoważnienie – k. 10

W dniu 21 marca 2017 r. J. Z. (najemca) zawarł z powodem K. A. (...) w W. (wynajmującym) umowę wynajmu pojazdu zastępczego marki (...) nr rej. (...).

W § 9 umowy dzienny czynsz najmu za każdą rozpoczętą dobę został ustalony na kwotę 159,90 zł brutto.

J. Z. i powód K. N. podpisali aneks do umowy najmu pojazdu zastępczego z dnia 21 marca 2017 r., w którym zgodnie postanowili, że do umowy tej nie ma zastosowania § 9 tejże umowy dotyczący dziennej stawki czynszu za wynajem.

Warunkiem koniecznym zwolnienia najemcy z zapłaty czynszu, o którym mowa w § 9 umowy najmu pojazdu zastępczego, było przyjęcie przez ubezpieczyciela odpowiedzialności za szkodę oraz złożenie przez najemcę oświadczeń

i dokumentów wymienionych w § 2 pkt 1-4 aneksu, w tym upoważnienia wynajmującego do odbioru odszkodowania od ubezpieczyciela tytułem wynajmu, pisemnego uzasadnienia i udowodnienia konieczności najmu pojazdu zastępczego, dokonania na rzecz wynajmującego cesji praw z tytułu przysługującej mu od zobowiązanego do wypłaty odszkodowania należności z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego.

dowód: umowa wynajmu pojazdu zastępczego z aneksem – k. 20-21

J. Z. złożył oświadczenie, że jest jedynym użytkownikiem uszkodzonego pojazdu, który codziennie wykorzystuje do dojazdów do pracy, dowozu dzieci do szkoły, dojazdów do lekarza.

J. Z. upoważnił powoda K. A. (...) w W. do odbioru odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 08 lutego 2017 r.

dowód: oświadczenia – k. 14, 22

W dniu 22 marca 2017 r. J. Z., korzystając z formularza komunikacyjnego online, zgłosił pozwanemu (...) S.A. szkodę komunikacyjną z dnia 08 lutego 2017 r.

Jako formę kontaktu wskazał e-mail powoda – (...)

dowód: zgłoszenie szkody – k. 70-74

W dniu 23 marca 2017 r. pozwany poinformował J. Z., że w przypadku potrzeby skorzystania z pojazdu zastępczego należy skontaktować się z Centrum (...). Wówczas zorganizowany zostanie dla niego pojazd zastępczy w podobnej klasie w jednej z wypożyczalni współpracujących z pozwanym.

Jednocześnie pozwany poinformował J. Z., że w przypadku skorzystania przez niego z innej oferty w zakresie najmu pojazdu zastępczego zastrzega sobie prawo weryfikacji roszczenia i uznania wyłącznie celowych oraz ekonomicznie uzasadnionych kosztów najmu, w tym stawki za dobę wynajmu nie przekraczającą 80 zł brutto.

dowód: umowy dotyczące usług najmu pojazdów na rzecz poszkodowanych zgłaszających roszczenie do (...) S.A. – k. 61-69, pisma/maile pozwanego – k. 75-77

Decyzjami z dnia 13 kwietnia 2017 r. i 26 kwietnia 2017 r. pozwany przyznał odszkodowanie za uszkodzony pojazd marki (...) nr rej. (...) w łącznej kwocie 13.750,34 zł brutto.

Szkoda została rozliczona jako tzw. szkoda częściowa.

dowód: decyzja z dnia 13.04.2017 r. z potwierdzeniem wysłania – k. 80, 90, informacja o wysokości szkody częściowej – k. 81, kalkulacje naprawy – k. 82 – 89, 95-106, decyzja z dnia 26.04.2017 r. z potwierdzeniem wysłania – k. 93-94, 107, akta likwidacji szkody – płyta CD – k. 108

W dniu 24 kwietnia 2017 r. J. Z. (cedent) zawarł z powodem K. N., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Auto (...) w W., (cesjonariuszem) umowę cesji wierzytelności z tytułu szkody komunikacyjnej z dnia 08 lutego 2017 r. powstałej w pojeździe marki (...) o numerze rejestracyjnym (...). Przedmiotowa wierzytelność obejmowała roszczenie o zwrot kosztów parkowania uszkodzonego pojazdu, przygotowania do oględzin oraz koszt najmu pojazdu zastępczego.

dowód: umowa cesji - k. 18

W dniu 27 kwietnia 2017 r. J. Z. odebrał pojazd marki (...) nr rej. (...) z warsztatu powoda w stanie uszkodzonym – bez naprawy.

Oświadczył, że pojazd naprawi we własnym zakresie i upoważnił powoda do odbioru odszkodowania z tytułu parkowania, przygotowania do oględzin i wynajmu pojazdu zastępczego.

dowód: oświadczenie J. Z. – k. 10

W dniu 09 maja 2017 r. J. Z. zwrócił powodowi pojazd zastępczy.

dowód: protokół zdawczo – odbiorczy – k. 20v

W dniu 19 maja 2017 r. powód wystawił J. Z. fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 9.464,85 zł brutto. Na w/w wartość składały się: kwota 1506,75 zł brutto tytułem kosztów parkowania uszkodzonego pojazdu marki (...) (30,75 zł brutto x 49 dni, tj. 21.03.2017 r. – 09.05.2017 r.), kwota 123 zł brutto tytułem opłaty za przygotowanie do oględzin samochodu), kwota 7.835,10 zł brutto tytułem wypożyczenia pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody i naprawy samochodu marki (...) (159,90 zł brutto x 49 dni, tj. 21.03.2017 r. – 09.05.2017 r.).

dowód: faktura VAT – k. 12

Decyzjami z dnia 23 maja 2017 r. i z dnia 19 lipca 2017 r. pozwany przyznał powodowi odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 3.600 zł brutto za okres od dnia 22 marca 2017 r do dnia 05 maja 2017 r., według stawki 80 zł brutto/dobę.

W pozostałym zakresie pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, wskazując, że powód został przez poszkodowanego upoważniony do realizacji naprawy i odbioru odszkodowania za powyższą usługę. W tej sytuacji obowiązkiem powoda było udostępnienie pojazdu w stanie umożliwiającym możliwie najpełniejsze określenie zakresu uszkodzeń i ich związku ze szkodą. Czynności demontażu elementów w zakresie niezbędnym do naprawy zostały zaś uwzględnione w kosztorysie, jaki był podstawą wypłaty odszkodowania.

Odnośnie kosztów parkowania, pozwany wskazał, że to obowiązkiem podmiotu upoważnionego do naprawy pojazdu jest zabezpieczenie auta we własnym zakresie. Działanie poszkodowanego, który po wypłacie odszkodowania odstąpił od naprawy pojazdu w warsztacie powoda, pomimo złożonego wcześniej zlecenia jego naprawy, skutkowało wygenerowaniem zbędnych kosztów.

dowód: decyzja z dnia 19.07.2017 r. – k 19, decyzja z dnia 23.05.2017 r. – k. 59-60,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych przez strony dokumentów oraz ich kserokopii, świadczących o istnieniu dokumentów źródłowych o tej samej treści, uznając je za w pełni wiarygodny i wartościowy dowód w sprawie. Ich autentyczność nie została bowiem zakwestionowana przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2021 r. Sąd pominął dowód z zeznań świadka J. Z., który zmarł w dniu 17 grudnia 2020 r., a wcześniej, z uwagi na zgłaszane przez członków jego rodziny ograniczenia wynikające z niepełnosprawności i złego stanu zdrowia J. Z. oraz stan epidemii COVID - 19, Sąd nie mógł odebrać od niego zeznań ani korespondencyjnie, ani w trybie zdalnym, ani w drodze przesłuchania w miejscu zamieszania.

Postanowieniem z dnia 09 lipca 2021 r. Sąd pominął dowód z opinii biegłego, zgłoszony przez pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 09 lipca 2021 r.

Wniosek ten był bowiem spóźniony. Wprawdzie w pozwie pełnomocnik powoda zamieścił zastrzeżenie, że zastrzega sobie możliwość powołania dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny techniki samochodowej na okoliczności wskazane na str. 3 pozwu, tym niemniej po otrzymaniu odpisu odpowiedzi na pozew z dnia 06 sierpnia 2019 r. oraz odpisu zarządzenia z dnia 17 stycznia 2020 r. pełnomocnik powoda nie skorzystał z tej możliwości i w zakreślonym w/w zarządzeniem terminie nie złożył skutecznie tego wniosku dowodowego.

Niezależnie od tego, okoliczności, na jakie miał zostać przeprowadzony ów dowód, wskazane na str. 3. pozwu, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Należy podkreślić, iż pozwany w odpowiedzi na pozew wskazywał jedynie, że w chwili zgłoszenia szkody proponował tańszy wariant wynajmu auta zastępczego. Wobec powyższego

przedmiotem sporu w sprawie nie była co do zasady kwestia, czy czynsz najmu auta zastępczego przyjęty przez powoda mieścił się w stawkach rynkowych, lecz czy pozwany ponosił w całości odpowiedzialność gwarancyjną za szkodę w tym zakresie, skoro przedstawił propozycję najmu pojazdu zastępczego według stawek preferencyjnych, znacznie niższych od ustalonych przez J. Z. z powodem w umowie najmu z dnia 21 marca 2017 r. Ustalanie zaś wysokości stawki rynkowej za parkowanie uszkodzonego pojazdu oraz za usługę przygotowania pojazdu do oględzin było bezprzedmiotowe, skoro powód, wobec podniesionych przez stronę pozwaną zarzutów, nie zdołał wykazać roszczenia z tego tytułu co do zasady.

Ocena prawna:

Zgodnie z art. 509§1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Z kolei art. 513 §1kc stanowi, że dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie. Celem i skutkiem przelewu jest przejście na nabywcę wierzytelności, a zatem ogółu uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Jednakże w następstwie przelewu nie może pogorszyć się sytuacja dłużnika.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy bezsporna była czynna legitymacja procesowa powoda, uprawnionego w związku z umową cesji wierzytelności z dnia 24 kwietnia 2017 r. do dochodzenia odszkodowania za szkodę wyrządzoną na skutek zdarzenia komunikacyjnego z dnia 08 lutego 2017 r. w zakresie kosztów parkowania, przygotowania do oględzin i wypożyczenia pojazdu zastępczego. Bierna legitymacja procesowa pozwanego wynika z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego kierowanego przez sprawcę powyższej szkody, a więc na podstawie art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 435 kc w zw. z art. 436 § 1 k.c.

Wierzytelność, którą nabył powód, wynika z art. 9 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003r. Nr 124 poz. 1152 z późn. zm.), w myśl którego umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego ubezpieczeniem za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Odpowiedzialność ubezpieczyciela trwa przez okres wskazany w umowie i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie (art.12 ust.1). Odszkodowanie wypłaca się zaś w granicach odpowiedzialności cywilnej podmiotów objętych ubezpieczeniem, nie wyższej jednak niż do wysokości sumy gwarancyjnej w umowie (art.13). Rozdział 2. cytowanej na wstępie ustawy w sposób szczegółowy określa zasady ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Zgodnie z art. 34 ust.1 ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną szkodę, której następstwem jest m.in. uszkodzenie lub zniszczenie mienia. W myśl zaś postanowień art. 36 ust.1 ustawy – odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do umówionej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia. Odpowiedzialność sprawcy szkody wynikała z przepisów art. 436 §2 kc. Na skutek objęcia powyższej szkody obligatoryjnym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej ukonstytuowana została odpowiedzialność ubezpieczyciela.

Za utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego należy uznać stanowisko, że dla ustalenia pojęcia szkody ubezpieczeniowej należy sięgać do odpowiednich regulacji zawartych w kodeksie cywilnym (por. np. uchwały z dnia 18 marca 1994 r., III CZP 25/94, OSNC 1994, nr 10, poz. 188 i z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74 oraz wyrok z dnia 11 czerwca 2003 r., V CKN 308/01, niepubl.). Wysokość odszkodowania powinna być określona zatem według ogólnych zasad prawa cywilnego, czyli według reguł wskazanych w art. 361 i 363 k.c. Ustawodawca nie zdefiniował tam jednak pojęcia szkody, które definiuje doktryna. Przeważa stanowisko, że szkoda majątkowa to różnica między stanem majątkowym poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem jaki by istniał, gdyby to zdarzenie nie nastąpiło. Pojęcie szkody było przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego m.in. w uzasadnieniach wyroku z dnia 16 maja 2002 r. (V CKN 1273/00, publ. elektr. Lex Polonica) oraz uchwały z dnia 15 listopada 2001 r. (III CZP 68/01, OSNC 2002/6/74). Sąd Najwyższy – odwołując się

do przeważającego stanowiska wyrażanego w doktrynie – stwierdził, że szkodą jest uszczerbek w prawnie chronionych dobrach majątkowych, wyrażający się w różnicy między stanem tych dóbr, jaki istniał i jaki następnie mógłby istnieć w ramach normalnej kolei rzeczy, a stanem, jaki powstał na skutek zdarzenia wywołującego zmianę polegającą na uszczupleniu aktywów lub zwiększeniu pasywów. Sąd Najwyższy podkreślił, że w takim rozumieniu szkodę ujmuje przepis art. 361 § 1 k.c. Przepis ten wprowadza zasadę pełnego odszkodowania, ale jednocześnie należy z niego wyprowadzać zakaz przyznawania odszkodowania przewyższającego wysokość faktycznie poniesionej szkody. Tym bardziej, że zgodnie z art. 824¹ § 1 k.c., o ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.

W takim rozumieniu koszty i wydatki poniesione w następstwie zdarzenia wyrządzającego szkodę mogą być uznane za jedną z postaci szkody rzeczywistej, natomiast ocena, czy są one objęte odszkodowaniem przysługującym od ubezpieczyciela z tytułu umowy odpowiedzialności cywilnej, musi być dokonana przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy, a w szczególności zależy od ustalenia, czy zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy poniesieniem tych kosztów i wydatków a wypadkiem, a także czy ich poniesienie było obiektywnie uzasadnione i konieczne (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18.05.2004 r., sygn. III CZP 24/04).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy, dotyczącej żądania zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz kosztów parkowania uszkodzonego pojazdu i przygotowania go do oględzin, prowadzony spór ogniskował się wokół tego, czy koszty te, w wysokości i za okres nie uwzględniony przez pozwanego, objęte są odpowiedzialnością cywilną ubezpieczyciela, jako pozostające w adekwatnym związku ze zdarzeniem z dnia 08 lutego 2017 r.

Powód domagał się wyrównania szkody poprzez zapłatę:

- kwoty 4.235,10 zł tytułem dopłaty do odszkodowania przyznanego w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego (w wysokości 3.600 zł), na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 19 maja 2017 r. wystawionej na kwotę 7.835,10 zł brutto,
- kwoty 1.107 zł tytułem odszkodowania w zakresie kosztów parkowania uszkodzonego pojazdu marki (...) za okres od 21 marca 2017 r. do 27 kwietnia 2017 r. według stawki 30,75 zł/dobę,
- kwoty 123 zł tytułem odszkodowania w zakresie kosztów przygotowania pojazdu marki (...) do oględzin.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego żadne ze w/w żądań nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odnosnie kosztów najmu pojazdu zastępczego:

Podkreślenia wymaga, że wydatki obciążające poszkodowanego z tytułu najmu pojazdu zastępczego stanowią szkodę pozostającą w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem sprawczym w części, w której dotyczą okresu, w jakim poszkodowany nie mógł korzystać z własnego pojazdu.

Powód domagał się zapłaty odszkodowania za 49 dni najmu pojazdu zastępczego, w okresie od dnia 21 marca 2017 r. do 09 maja 2017 r.

Pozwany, przyznając odszkodowanie w kwocie 3.600 zł za najem pojazdu zastępczego, uwzględnił okres 45 dni najmu (22 marca 2017 r. – 05 maja 2017 r.) jako pozostający w adekwatnym związku przyczynowym z analizowaną szkodą.

Na powódzie spoczywał zatem ciężar wykazania, że w okolicznościach analizowanej sprawy uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego był dłuższy i wynosił, zgodnie z jego żądaniem, 49 dni. Powód nie sprostał jednak temu obowiązkowi procesowemu.

Mianowicie, w przypadku szkody częściowej uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego pokrywa się z czasem niezbędnym do przywrócenia samochodu poszkodowanego do stanu poprzedniego, z uwzględnieniem technologicznego czasu naprawy, dni wolnych od pracy oraz czasu potrzebnego na odbiór naprawionego pojazdu i zwrot pojazdu zastępczego. Ustalenie technologicznego czasu naprawy pojazdu marki (...) po zdarzeniu z dnia 08

lutego 2017 r. wymagało wiadomości specjalnych, tymczasem powód nie zgłosił na tę okoliczność wniosku o powołanie dowodu z opinii biegłego.

Dodatkowo, w ocenie Sądu pozwany zasadnie przy ustalaniu odszkodowania za najem pojazdu zastępczego nie uwzględnił dnia 21 marca 2017 r. Szkada miała miejsce w dniu 08 lutego 2017 r. J. Z. miał zatem wystarczająco dużo czasu, by przygotować się do zgłoszenia pozwanemu szkody, a skoro w komunikacji z ubezpieczycielem skorzystał z formularza dostępnego online, niezrozumiałe jest dla Sądu, dlaczego zgłoszenia tego dokonał dopiero w dniu 22 marca 2017 r., skoro uszkodzony pojazd oddał do naprawy w warsztacie powoda i najął od niego pojazd zastępczy dzień wcześniej.

W takich okolicznościach Sąd przychylił się do stanowiska pozwanego, że uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego, objęty gwarancyjną odpowiedzialnością ubezpieczyciela, zgodnie z obciążającym powoda oraz poszkodowanego obowiązkiem minimalizacji szkody, należy liczyć od dnia 22 marca 2017 r. Powód nie zdołał przy tym wykazać, by w realiach rozpoznawanej sprawy, z uwagi na przebieg postępowania likwidacyjnego, w tym technologiczny czas naprawy samochodu marki (...), zachodziły podstawy do korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego po uwzględnionym przez pozwanego dniu 05 maja 2017 r., tym bardziej że odszkodowanie z tytułu kosztów naprawy zostało wypłacone jeszcze w kwietniu 2017 r.

Odnośnie dobowej stawki czynszu najmu, Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej i do wyliczenia kosztów najmu przyjął stawkę zaproponowaną przez ubezpieczyciela na etapie likwidacji szkody w wysokości 80 zł brutto za dobę. Zaznaczenia wymaga fakt, iż pozwany w dniu 23 marca 2017 r. poinformował poszkodowanego oraz powoda o możliwości uzyskania pomocy ubezpieczyciela w organizacji najmu pojazdu zastępczego z tym zastrzeżeniem, że w przypadku skorzystania z oferty innego podmiotu zwrot kosztów może nastąpić według cen stosowanych przez wypożyczalnie współpracujące z (...) S.A.

Zgodnie z prezentowanym w orzecznictwie stanowiskiem: „Wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.” (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24.08.2017 r. sygn. III CZP 20/17, publ. www.sn.pl). W uzasadnieniu tego stanowiska Sąd Najwyższy wskazał, że nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdyż następstwo to może być wyeliminowane - bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego - w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za „celowe i ekonomicznie uzasadnione”. Zaznacza się przy tym, że odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Z uwagi na ciążący na ubezpieczycielu obowiązek szczególnej, podwyższonej staranności nie można też przypisać decydującego znaczenia czynnikowi w postaci szczególnego zaufania, jakie poszkodowany ma do kontrahenta, z którego usług chciałby skorzystać. Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia również sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy, w którym uszkodzony pojazd ma być naprawiany. Konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem - w praktyce zwykle telefonicznego - nie może być uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu. Co więcej, należy uznać, że w ramach ciążącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczonemu). Nie ma to nic

wspólnego z koniecznością poszukiwania przez poszkodowanego najtańszej oferty rynkowej najmu, nie jest bowiem istotne to, czy propozycja ubezpieczyciela jest najtańsza, lecz to, że jest przez niego akceptowana. Podkreślenia przy tym wymaga, że przedstawiona wykładnia nie eliminuje ani nie ogranicza przysługującej poszkodowanemu swobody wyboru kontrahenta, od którego najmie pojazd. Sprawia jedynie - ze względu na obowiązek zapobiegania zwiększeniu rozmiarów szkody - że zawierając umowę na mniej korzystnych warunkach od proponowanych przez ubezpieczyciela, poszkodowany będzie zmuszony ponieść część związanych z tym kosztów.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, należało uznać, że powód nie przedstawił jakichkolwiek racjonalnych argumentów przemawiających za tym, że najem pojazdu zastępczego za kwotę 159,90 zł brutto/dobę był celowy i ekonomicznie uzasadniony w świetle przedstawionej przez pozwanego propozycji. Przedstawiona poszkodowanemu propozycja bezgotówkowej organizacji pojazdu zastępczego w klasie pojazdu mieściła się w przedziale cenowym znacznie niższym od stawki zastosowanej przez powoda.

J. Z. jako poszkodowany uchybił zasadzie minimalizacji szkody, jeżeli chodzi o wybór podmiotu dokonującego wypożyczenia auta zastępczego. Wobec tego nie było podstaw, by obciążać pozwanego wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez niego z droższej oferty najmu złożonej przez powoda. Nie mogły w tej mierze odnieść zamierzonego skutku podnoszone przez powoda argumenty, że ceny wynajmu aut w jego przedsiębiorstwie są porównywalne do cen rynkowych. Nie sposób bowiem pominąć, że proponowanie przez ubezpieczycieli (we współpracy z innymi przedsiębiorcami) pojazdów zastępczych jest - ze względu na efekt skali i związaną z tym efektywność kosztową - rozwiązaniem zdecydowanie tańszym w porównaniu z ofertą powoda, a nadto korzystnym dla ogółu ubezpieczonych, gdyż ogranicza to koszty ochrony ubezpieczeniowej (i tym samym wysokość składek).

Dla oceny miarodajności propozycji złożonej przez pozwanego nie miała przy tym znaczenia treść szczegółowej oferty, ani umowy między pozwanym a współpracującymi z nim firmami dostarczającymi pojazdy zastępcze. Wszak informacja ubezpieczyciela odnośnie możliwości skorzystania za jego pośrednictwem z usługi najmu auta zastępczego nie musi spełniać wymogów oferty zawierającej szczegółowe warunki najmu. Podnieść w tym miejscu należy, iż to przede wszystkim w interesie zakładu ubezpieczeń pozostaje, aby poszkodowany skorzystał z jego propozycji najmu. Nieracjonalne byłoby zatem założenie, iż ubezpieczyciel miałby przedstawiać propozycję niepewną i niekorzystną dla poszkodowanego w sytuacji, gdy i tak na pozwanym ciąży obowiązek odszkodowawczy z tytułu refundacji kosztów najmu auta zastępczego. W tym aspekcie trudno uznać, że pozwany składałby propozycję organizacji najmu pojazdu zastępczego po stawkach preferencyjnych, bez faktycznej możliwości jej realizacji.

Reasumując, w świetle zaoferowanego przez strony materiału dowodowego brak było podstaw do uznania, że powodowi z tytułu najmu pojazdu zastępczego należy się odszkodowanie w kwocie wyższej od wypłaconej już przez pozwanego na etapie postępowania likwidacyjnego kwoty 3.600 zł.

W takich okolicznościach szczegółowa analiza dalszych zarzutów pozwanego opartych na treści aneksu do umowy najmu pojazdu zastępczego z dnia 21 marca 2017 r. nie miała znaczenia dla wyników niniejszego postępowania. Dlatego Sąd jedynie sygnalizuje, że w tym zakresie nie podziela stanowiska strony pozwanej, albowiem treść całego aneksu, z uwzględnieniem warunków jego wejścia w życie, nie daje podstaw do uznania, że w rozliczeniach z ubezpieczycielem umowa najmu miała mieć, zgodnie z wolą stron, charakter nieodpłatny. Straciłaby zresztą wówczas charakter umowy najmu, z uwagi na brak jej essentialia negotii.

Odnosnie parkowania uszkodzonego pojazdu marki (...) na terenie warsztatu powoda:

W okolicznościach analizowanej sprawy, jak słusznie zarzucił pozwany, brak jest podstaw do uznania, że poszkodowany J. Z. zawarł z powodem umowę przechowania samochodu marki (...) oraz że strony ustaliły wysokość wynagrodzenia powoda z tego tytułu w kwocie 30,75 zł /dobę.

Z przedstawionych przez powoda dokumentów wynika, że J. Z. pozostawił w jego warsztacie w/w pojazd w związku ze zleceniem jego naprawy po wypadku komunikacyjnym z dnia 08 lutego 2017 r., a nie celem jego przechowania w okresie likwidacji szkody.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza również, by powód kiedykolwiek uprzedził poszkodowanego, że w razie rezygnacji z usługi naprawy zostanie on obciążony opłatą parkingową w wysokości 30,75 zł/dobę. Nie sposób zatem uznać, że poszkodowany na którymkolwiek etapie współpracy z powodem wyraził, choćby w sposób dorozumiany, wolę zawarcia z nim umowy przechowania uszkodzonego pojazdu za w/w wynagrodzeniem.

Niezależnie od tego, skoro pozwany, zarówno na etapie likwidacji szkody, jak i w odpowiedzi na pozew, konsekwentnie kwestionował co do zasady żądanie zapłaty odszkodowania z tego tytułu, to na powodzie spoczywał ciężar wykazania jego zasadności.

Zgodnie z prezentowanym przez ubezpieczyciela stanowiskiem, stan techniczny samochodu marki (...) po wypadku z dnia 08 lutego 2017 r. nie uniemożliwił poszkodowanemu jego parkowania w miejscu jego zamieszkania. Tym samym pozwany zakwestionował, by jakiegokolwiek dodatkowe koszty z tytułu przechowania pojazdu w innym miejscu (np. na terenie warsztatu powoda) mieściły się w zakresie jego gwarancyjnej odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie.

Zasadność tych zarzutów uwiarygadnia fakt, że sam wypadek miał miejsce w dniu 08 lutego 2017 r., w uszkodzony pojazd został dostarczony do warsztatu powoda dopiero w dniu 21 marca 2017 r. Uprawniony jest zatem wniosek, że poszkodowany nie miał problemu z przechowaniem uszkodzonego pojazdu bez ponoszenia dodatkowych opłat, skoro za okres poprzedzający 21 marca 2017 r. nie zostało przez niego zgłoszone jakiegokolwiek roszczenie odszkodowawcze z tytułu parkowania uszkodzonego pojazdu. Powód zaś nie wykazał, by taka konieczność zaistniała po dniu zgłoszenia pozwanemu szkody, w okresie od 21 marca 2017 r. do 27 kwietnia 2017 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że powód, mimo spoczywającego na nim w tym zakresie ciężaru dowodowego, nie zdołał wykazać zasadności żądania zapłaty kwoty 1.107 zł z tytułu przechowania pojazdu J. Z. na terenie jego warsztatu w związku ze zleconą przez poszkodowanego naprawą samochodu marki (...).

Odnosnie opłaty za usługę przygotowania pojazdy do oględzin:

Zarówno na etapie likwidacji szkody, jak i w odpowiedzi na pozew z dnia 06 sierpnia 2019 r., pozwany zakwestionował żądanie zapłaty odszkodowania z tego tytułu, wskazując, że czynności demontażu elementów w zakresie niezbędnym do naprawy zostały już uwzględnione w kosztorysie, który był podstawą ustalenia wysokości odszkodowania, wypłaconego z tytułu kosztów naprawy pojazdu.

Pełnomocnik powoda w zakreślonym terminie nie ustosunkował się do tego zarzutu, w związku z czym w/w okoliczność Sąd uznał za przyznaną (art. 230 kpc).

W świetle powyższych wywodów również i w tym zakresie powództwo nie mogło zostać przez Sąd uwzględnione.

Na podstawie powołanych przepisów zatem Sąd w punkcie 1. wyroku oddalił powództwo w całości.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, obciążając nimi powoda jako stronę, która przegrała proces w całości.

Na koszty te składają się: wynagrodzenie pełnomocnika procesowego 1800 zł (§ 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.

sędzia Lidia Mierzyńska